

Το 47% των μαθητών του Γυμνασίου έχουν μυωπία

Οι μισοί σχεδόν μαθητές γυμνασίου στο Ηράκλειο πάσχουν από μυωπία, όπως έδειξε έρευνα του Ινστιτούτου Οπτικής και Όρασης (<http://www.ivo.gr>) Πανεπιστημίου Κρήτης

ΠΑΤΡΙΣ.
4.6.09

Οι μισοί, σχεδόν, μαθητές γυμνασίου της χώρας μας σε ποσοστό 47%, πάσχουν από μυωπία ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους μαθητές δημοτικού είναι 29%! Το παραπάνω έδειξε πρόσφατη έρευνα ομάδας επιστημόνων του Ινστιτούτου Οπτικής και Όρασης (<http://www.ivo.gr>) του Πανεπιστημίου Κρήτης που διεξήχθη σε 900 μαθητές σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο Ηράκλειο και τη Στάρα Ζαγόρα στη Βουλγαρία, υπό την επίβλεψη του πρύτανη και καθηγητή Οφθαλμολογίας, Ιωάννη Παλλήκαρη, και του Διευθυντή της Οφθαλμολογικής Κλινικής του ΠΑ.Γ.ΝΗ και Επίκουρου καθηγητή Οφθαλμολογίας, Μιλτιάδη Τσιλιμπάρη.

Ο καθηγητής, Ιωάννης Παλλήκαρης

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε ο Δρ. Σωτήρης Πλαϊνης, στέλεχος της ερευνητικής ομάδας του Πανεπιστημίου Κρήτης και επίτιμος λέκτορας του Πανεπι-

στημίου Manchester, οι μαθητές δημοτικού με μυωπία αποτέλεσαν το 29% των μαθητών στο Ηράκλειο, διπλάσιο σε σχέση με το 14% στη Στάρα Ζαγόρα. Τα ποσοστά για τους μαθητές γυμνασίου ήταν 47% και 16% αντίστοιχα!

Η συχνότητα εμφάνισης της μυωπίας βρέθηκε πολύ μικρότερη στους μαθητές σχολείων της Στάρα Ζαγόρα στη Βουλγαρία από ότι στο Ηράκλειο Κρήτης. Σημαντική επίσης και η διαφορά που παρατηρείται μεταξύ μαθητών δημοτικού (29%) και γυμνασίου (47%) στο Ηράκλειο.

«Τα αυξημένα ποσοστά στην Ελλάδα μπορεί αρχικά να προκαλούν έκπληξη, αλλά είναι πολύ πιθανόν να σχετίζονται με γενικότερες αλλαγές στις συνθήκες ζωής και τους ρυθμούς εργασίας», επισημαίνει ο καθηγητής, Ιωάννης Παλλήκαρης. «Μέχρι πριν λίγα χρόνια επικρατούσε η άποψη ότι η κληρονομικότητα αποτελούσε τον ισχυρότερο παράγοντα στην εμφάνιση και εξέλιξη της μυωπίας, αλλά πρόσφατες μελέτες έδειξαν ότι το περιβάλλον καθορίζει σε σημαντικό βαθμό τη μυωπογέννηση. Ωστόσο, το γονιδιακό υπόβαθρο της μυω-

Της Κατερίνας Μυλωνά

πίας δεν είναι αμέτοχο: οι πιθανότητες ένα παιδί να παρουσιάσει μυωπία κατά την ανάπτυξή του είναι 7πλάσιες αν έχει δύο μύωπες γονείς, σε σχέση με το να μην έχει κανέναν από τους δύο γονείς μυωπία. Μπορεί τα παιδιά με μύωπες γονείς να ανήκουν σε ομάδα «υψηλής επικινδυνότητας» για την εμφάνιση μυωπίας, αλλά δεν είναι απαραίτητο ότι θα την εκδηλώσουν κατά τη διάρκεια της ζωής τους», αναφέρει.

Τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι, κατ' αρχάς, σε ποια «περιβαλλοντικά» αίτια μπορούν να αποδο-

παρατηρήθηκαν μεταξύ του Ελληνικού και Βουλγαρικού σχολικού πληθυσμού και, επιπλέον, αν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στις καθημερινές συνήθειες και τον τρόπο ζωής των παιδιών στο Ηράκλειο και στην Στάρα Ζαγόρα. Αρκετές μελέτες έχουν συσχετίσει τη μυωπία με την παρατεταμένη κοντινή εργασία που απαιτούν οι αυξημένες απαιτήσεις στο σχολείο και η χρήση υπολογιστή, όσο

και με την αποχή από δραστηριότητες (π.χ. αθλητικές) εκτός σπιτιού. Ο Δρ. Σωτήρης Πλαϊνης σημειώνει ότι «στην πρόσφατη επίσκεψή μας στη Στάρα Ζαγόρα διαπιστώσαμε την ύπαρξη σημαντικού αριθμού πάρκων και υπαίθριων χώρων, σε σχέση με το Ηράκλειο, στους οποίους έχουν τη δυνατότητα τα παιδιά καθημερινά να παίξουν. Επίσης, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι τα πρόσθετα φροντιστηριακά μαθήματα και τα μαθήματα ξένων γλωσσών ανωτάτου επιπέδου αναγκάζουν τους Έλληνες μαθητές σε τουλάχιστον 4 με 6 ώρες επιπλέον επιβάρυνση ημερησίως, περιορίζοντας στο ελάχιστο τον πραγματικό ελεύθερο χρόνο τους».

θούν οι σημαντικές αποκλίσεις στα ποσοστά εμφάνισης της μυωπίας που

“Παράγοντας η “πίεση” των γονέων στα παιδιά”

Ο καθ. Μιλτιάδης Τσιλιμπάρης τονίζει ότι «μεταξύ των «ενοχοποιητικών» παραγόντων στην αλματώδη αύξηση της μυωπίας στην Ελλάδα, βρίσκονται και οι γονείς, μέσω της συσχέτισης της μυωπίας με το οικογενειακό εισόδημα και το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων. Είναι αναμενόμενο οι γονείς με αυξημένα έσοδα και με ανώτατη εκπαίδευση να έχουν περισσότερες απαιτήσεις και να “πιέζουν” περισσότερο τα παιδιά για επιτυχία και καταξίωση, πολλές φορές επιβάλλοντάς τα να παρακολουθούν φροντιστηριακά μαθήματα από τις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού, ώστε να επιτύχουν.....στις κατατακτήριες εξετάσεις της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Δεν είναι τυχαίο ότι ένας σημαντικός

Ο καθηγητής, Μιλτιάδης Τσιλιμπάρης

αριθμός παιδιών αναγκάζεται να σταματήσει από νωρίς τη συστηματική άθληση και ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά μυωπίας συναντώνται μεταξύ των μαθητών που παρουσιάζουν άριστες επιδόσεις στο σχολείο». Επίσης, ένα αξιοσημείωτο γεγονός είναι ότι από τα παιδιά που βρέθηκαν να είναι μύωπες στη Βουλγαρία μόνο το 36% φορούσε γυαλιά στο σχολείο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ελλάδα ήταν 71%. Οι διαφορές στα ποσοστά συμμόρφωσης στη χρήση γυαλιών μεταξύ των παιδιών στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία πιθανόν να οφείλονται σε οικονομικά αίτια. Έχει, πάντως, αποδειχθεί ότι η συμμετοχή στα μαθήματα με μειωμένη όραση μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην εκπαίδευση, όπως χαμηλή απόδοση κι μειωμένη συμμετοχή. Σημειώνεται ότι η επιδημιολογία της μυωπίας, στην προσπάθεια να αποσαφηνισθεί ο ρόλος κάθε προδιαθεσικού παράγοντα, έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών μελετών ανά τον κόσμο, ιδιαίτερα σε χώρες της Ανατολικής Ασίας με έντονη αστικοποίηση του πληθυσμού όπου τα ποσοστά εμφάνισης της μυωπίας έχουν λάβει διαστάσεις «επιδημίας», αγγίζοντας το 80-90% σε φοιτητές Πανεπιστημίου.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύτηκαν τον περασμένο Μάιο στο έγκριτο επιστημονικό περιοδικό “Ophthalmic and Physiological Optics”.